

***PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY
ZESPOŁU SZKOLNO-PRZEDSZKOLNEGO W SKRBEŃSKU
2024/2025 r.***

Zatwierdzono uchwałą nr 1/2024/2025 RADY RODZICÓW
w dniu 12.09.2024 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP

I Postawa absolwenta szkoły.

II Cele programu:

Cel główny

Cele szczegółowe

III Priorytety.

IV Założenia szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

V Adresaci programu.

VI Formy realizacji.

VII Diagnoza rzeczywista problemów występujących w szkole.

VIII Podstawa prawna.

IX Misja/Wizja szkoły.

X Treści programu wychowawczo-profilaktycznego.

XI Sposoby ewaluacji.

XII Aneks :

Załącznik nr 1- ankiety ewaluacyjne

Załącznik nr 2:

- Treści wychowawczo-profilaktyczne do realizacji podczas godzin do dyspozycji wychowawcy w klasach I-VIII (Tabela nr 1 ,Tabela nr 2)
- Treści dotyczące obszarów wychowania i profilaktyki zawarte w podstawach programowych przedmiotów kształcenia ogólnego (Tabela nr 1,2,3 i 4)

WSTĘP

Wychowanie rozumiane jako wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Wśród różnych definicji **profilaktyki** szczególnie użyteczna w odniesieniu do potrzeb szkoły jest koncepcja Zbigniewa B. Gasia przyjmująca, że profilaktyka to kompleksowa interwencja kompensująca niedostatki wychowania, która obejmuje równoległe *trzy obszary działania*:

- **wspomaganie** wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi jego prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu (czyli budowanie odporności i konstruktywnej zaradności);
- **ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka**, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia;
- **inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących**, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi oraz umożliwiają prowadzenie zdrowego stylu życia.

Działalność profilaktyczna w szkole i placówce polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej. Działalność profilaktyczna obejmuje:

- *w przypadku profilaktyki uniwersalnej* – wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków i substancji,
- *w przypadku profilaktyki selektywnej* – wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych;
- *w przypadku profilaktyki wskazującej* – wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków i substancji, lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

I. Postawa absolwenta szkoły

Absolwenta naszej szkoły charakteryzuje:

1. Odpowiedzialność
2. Uczciwość.
3. Ciekawość świata.
4. Umiejętność uczenia się.
5. Przyjaźń.
6. Wiarygodność.
7. Wrażliwość społeczna, odpowiedzialność, rzetelność, umiejętność odróżniania dobra od zła.
8. Umiejętność korzystania z komputera i technik informacyjnych.
9. Sprawne komunikowanie się w języku polskim i obcym.
10. Asertywność.
11. Tolerancja.

12. Dbłość o zdrowie własne i innych.
13. Umiejętność dokonywania wyborów zgodnych z własnym sumieniem i światopoglądem. Znajomość tradycji i kultury regionalnej i narodowej.
14. Kultura osobista.
15. Poczucie własnej wartości.
16. Szacunek do innych ludzi.
17. Wiara w Boga.

II. CELE PROGRAMU

Cel główny:

Głównym celem programu wychowawczo-profilaktycznego jest przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów i wychowanków, charakteryzujących się nieprzestrzeganiem przyjętych dla danego wieku zwyczajowych norm i wymagań, niosących ryzyko negatywnych konsekwencji dla zdrowia fizycznego i psychicznego ucznia lub wychowanka oraz jego otoczenia społecznego. § 2. 1. Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły i placówki oświatowej ma na celu doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami, wychowankami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów lub wychowanków; wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów; rozwijanie i wspieranie działalności wolontarystycznej oraz zaangażowania w działalność podmiotów, o których mowa w art. 2a ust. 1 oraz art. 56 ust. 1 Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o systemie oświaty”; wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Cele szczegółowe:

Zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły i poza nią:

- Przestrzeganie zasad higieny niezbędnej do zachowania zdrowia.
- Tworzenie warunków do kształtowania zachowań sprzyjających zdrowiu oraz bezpieczeństwu dzieci na drodze i w szkole.
- Zapoznanie uczniów z regulaminem szkoły oraz szczegółowymi kryteriami ocen zachowania.
- Bezpieczeństwo uczniów podczas przerw i imprez szkolnych.
- Uwrażliwienie uczniów na zagrożenia podczas drogi do i ze szkoły.
- Systematyczne uwrażliwianie uczniów na sytuacje stwarzające zagrożenie.
- Uczenie zasad postępowania w sytuacjach zagrożenia, zachowania na szkolnym korytarzu, szatni, klasie szkolnej, sali gimnastycznej, boisku szkolnym.
- Uwzględnienie profilaktyki uzależnień: palenie papierosów, picie alkoholu, zachowań agresywnych, zażywania narkotyków oraz nowych substancji psychoaktywnych(dopalaczy)

Ograniczenie zachowań agresywnych oraz przemocy w szkole:

- Diagnoza poziomu bezpieczeństwa w szkole.
- Uświadamianie uczniom, czym jest agresja i przemoc oraz jak sobie z nimi radzić.
- Wdrażanie działań na rzecz ograniczania agresji i przemocy, kształtowanie umiejętności asertywnych.
- Kształtowanie umiejętności kontrolowania własnych emocji.

- Kształtowanie postaw troski o bezpieczeństwo własne i innych.
- Wzbudzanie empatii, tolerancji, zachowań prospołecznych.

Rozwijanie umiejętności współzycia społecznego:

- Przedstawienie zasad i reguł współzycia w klasie i szkole.
- Edukacja prawna uczniów.
- Uwrażliwianie uczniów na potrzeby innych.
- Uwrażliwienie uczniów na akceptację odmienności.
- Integrowanie społeczności klasowej i szkolnej.
- Kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami;

Rozszerzenie działań na rzecz promowania zdrowego trybu życia:

- Promowanie zdrowego trybu życia.
- Diagnoza nawyków żywieniowych dzieci
- Popularyzacja aktywnych sposobów spędzania wolnego czasu.
- Uświadomienie konieczności zachowania higieny.
- Kształtowanie nawyków dbania o zdrowie i higienę osobistą.
- Poszerzanie zainteresowań i wiedzy ucznia
- Przygotowanie uczniów do podejmowania pracy wolontariusza
- Współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów i wychowanków w celu budowania postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia;
- Kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu;

Profilaktyka uzależnień:

- Asertywność.
- Profilaktyka palenia papierosów.
- Profilaktyka narkotyków.
- Profilaktyka picia alkoholu.
- Profilaktyka substancji psychoaktywnych (dopalaczy).
- Profilaktyka nadmiernego korzystania ze środków multimedialnych.
- Wdrażanie wybranych programów profilaktycznych.

Podejmowanie działań mających na celu wzmocnienie motywacji do własnego rozwoju

- Uświadomienie uczniowi jego mocnych stron i możliwości.
- Rozwijanie indywidualnych zainteresowań uczniów.
- Wskazywanie pożądaných wzorców zachowań.
- Zapobieganie nadmiernej absencji uczniów
- Pomoc uczniom w przezwyciężaniu własnych trudności i ograniczeń.
- Pomoc uczniom w organizowaniu i planowaniu swojej pracy.
- Rozwijanie umiejętności rozpoznawania i ujawniania swoich uczuć i emocji.
- Wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną;

Wdrażanie metod radzenia sobie w trudnych sytuacjach

- Poszerzenie wiedzy dotyczącej sytuacji trudnych.
- Wdrażanie metod asertywnych.

- Pomoc uczniom w radzeniu sobie ze stresem.
- Pomoc uczniom w radzeniu sobie z własnymi ograniczeniami.
- Umiejętne szukanie pomocy.

Wspomaganiu ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- 1) fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
- 2) psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;
- 3) społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
- 4) aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

III Priorytety

1. Edukacja prozdrowotna w szkole - kształtowanie zachowań służących zdrowiu, rozwijanie sprawności fizycznej i nawyku aktywności ruchowej, nauka udzielania pierwszej pomocy.
2. Szkoła miejscem edukacji obywatelskiej, kształtowania postaw społecznych i patriotycznych, odpowiedzialności za region i ojczyznę. Edukacja dla bezpieczeństwa i proobronna.
3. Wspieranie dobrostanu dzieci i młodzieży, ich zdrowia psychicznego. Rozwijanie u uczniów i wychowanków empatii i wrażliwości na potrzeby innych. Podnoszenie jakości edukacji włączającej i umiejętności pracy z zespołem zróżnicowanym.
4. Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli narzędzi i materiałów dostępnych w sieci, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji, korzystanie z zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.
5. Kształtowanie myślenia analitycznego poprzez interdyscyplinarne podejście do nauczania przedmiotów przyrodniczych i ścisłych oraz poprzez pogłębianie umiejętności matematycznych w kształceniu ogólnym.
6. Wspieranie rozwoju umiejętności zawodowych oraz umiejętności uczenia się przez całe życie poprzez wzmocnienie współpracy szkół i placówek z pracodawcami oraz z instytucjami regionalnymi.

IV Założenia szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego

- Aktywizacja i integracja uczniów przy realizacji wspólnych zamierzeń.
- Rozwój aktywności uczniów poprzez udział w planowaniu, organizowaniu i przygotowaniu wydarzeń z życia szkoły tj. imprez klasowych, szkolnych, wycieczek, wyjść itp.
- Podejmowanie działań na rzecz środowiska szkolnego poprzez udział w pracach zainicjowanych przez samorząd uczniowski.
- Uwrażliwienie na dostrzeganie potrzeb innych dzieci i dorosłych.
- Współdziałanie z rodzicami przy realizacji zadań wychowawczych.

- Promocja szkoły poprzez udział w konkursach, prezentowanie dorobku na forum szkoły i w środowisku lokalnym.
- Stworzenie warunków do rozwoju indywidualnych zainteresowań i uzdolnień uczniów.
- Dalsze diagnozowanie potrzeb uczniów i wspieranie ich indywidualnych dążeń i aspiracji.
- Dalsze monitorowanie zachowania i przeciwdziałanie przejawom niepożądanych zachowań.
- Uczeń utożsamia się ze środowiskiem szkolnym i odczuwa korzyści płynące z prowadzenia zdrowego stylu życia.

V Adresaci programu

Program przeznaczony jest dla uczniów szkoły podstawowej (do realizacji w klasach I-VIII), nauczycieli oraz rodziców. Jego realizacja została poprzedzona diagnozą sytuacji panującej w środowisku uczniów, rodziców i nauczycieli.

VI Formy realizacji

W realizacji programu łączące wychowanie, nauczanie i rozwijanie umiejętności psychospołecznych oraz wspieranie wszechstronnego rozwoju uczniów wykorzystuje się:

- a) przedmioty nauczania,
 - b) godziny do dyspozycji wychowawcy klasy,
 - c) ścieżki edukacyjne – realizowane przez nauczycieli poszczególnych przedmiotów,
 - d) zajęcia sportowe,
 - e) zajęcia pozalekcyjne,
 - f) uroczystości klasowe, szkolne,
 - g) zajęcia indywidualne i grupowe prowadzone przez pedagoga.
- Metody np.: ankiety, rozmowy, obserwacje, wykorzystane w ewaluacji wyników będą z charakteru działań, warunków i okoliczności w których te działania są realizowane.

Ze względu na ciągle zmieniającą się rzeczywistość oraz dominację nowych technologii i nowe potrzeby uczniów, często również w naszej szkole stosuje się kreatywne, aktywizujące metody nauczania:

- burza mózgów,
- mapa myśli,
- metody projektowe,
- gry dydaktyczne,
- elementy dramy (wchodzenie w rolę),
- praca w małych grupach,
- symulacje,
- studium przypadku,
- przyjmowanie i ocena różnych punktów widzenia,
- uczenie innych uczniów, uczenie się od nich,
- metoda problemowa,
- prezentowania własnych poglądów,
- kształtujących poszukiwanie, porządkowanie i wykorzystanie informacji z różnych źródeł

VII Diagnoza rzeczywista problemów występujących w szkole

Szkoła Podstawowa w Skrbeńsku została wybudowana w latach 1902-1903. Całkowita powierzchnia szkoły wynosi 375 m². Dyrektorem placówki od 2024 r. jest pani mgr Anna Prochasek. Szkoła jest niewielka, położona w małej miejscowości, gdzie bardzo silnie zakorzenione są tradycje rodzinne oraz przywiązanie do środowiska lokalnego. Placówka leży na terenie Gminy Godów. Współpracuje z następującymi instytucjami:

- Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Wodzisławiu Śl.
- Państwową Inspekcją Sanitarno – Epidemiologiczną w Wodzisławiu Śl.
- Policją
- Strażą Miejską
- Urzędem Gminy Godów
- Bankiem Spółdzielczym w Jastrzębiu Zdroju
- Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej
- Gminnym Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Godowie
- Gminną Biblioteką Publiczną w Godowie
- Ośrodkiem Kultury w Skrbeńsku.

Do naszej szkoły uczęszczają uczniowie z różnych środowisk, reprezentujący różny potencjał edukacyjny i społeczny. Szkoła pozwala im na rozwijanie swoich możliwości zarówno w zakresie edukacyjnym, jak i społecznym. Placówka prowadzi zajęcia rozwijające zainteresowania, wyrównujące braki edukacyjne uczniów. W naszej szkole uczniowie mają poczucie bezpieczeństwa oraz rodzinnej atmosfery. Włączamy uczniów w liczne akcje z zakresu wolontariatu oraz szeroko pojętej profilaktyki i wychowania.

Aby program wychowawczo-profilaktyczny był skuteczny należy przeprowadzić diagnozę zachowań problemowych występujących w placówce. Dokonując diagnozy środowiska szkolnego wzięto pod uwagę: analizę ankiet przeprowadzanych wśród nauczycieli, rodziców oraz uczniów, przeprowadzone rozmowy z rodzicami, wnioski z obserwacji uczniów w trakcie przerw, lekcji itp., analizę frekwencji uczniów, ich wyników w nauce oraz uzyskanych ocen z zachowania, realizowane w szkole formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

VIII PODSTAWA PRAWNA

Akty Prawne:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. 1997 nr 78, poz. 483 ze zm.)- art. 72
2. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. kodeks postępowania karnego (Dz.U. 1997 nr 89, poz. 555 ze zm.)- art. 304
3. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 – kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. 1964 nr 43, poz. 296 ze zm.)- art. 572
4. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopad 1989r. (Dz.U. 1991 nr 120 poz. 526)
5. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r., poz. 59) ogłoszona 11 stycznia 2017 r. Art. 26 - program wychowawczo-profilaktyczny, Art. 84 ust.2 pkt.1
6. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r. (Dz.U. 2017 poz. 783 ze zm.)
7. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tekst jedn. Dz.U. 2017 nr 0 poz. 882)

8. Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995r. (tekst jedn. Dz.U. 2017 poz. 957)
9. Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (tekst jedn. : Dz.U. 2016 nr 0 poz. 1943)
10. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. (tekst jedn. Dz.U. 2016 poz. 487ze zm.)
11. Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982r. (tekst jedn. Dz.U. 2016 poz. 1654 ze zm.)
12. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 (tekst jedn. Dz.U. 2015 poz. 1390)
13. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. 2017 poz. 356)
14. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r. poz. 977).
15. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. 2015 nr 0 poz. 1249)
16. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz.U. 2017 poz. 1647),
17. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2022 poz. 1593),
18. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. 2017 poz. 1578 ze zm.),
19. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży (Dz. U. 2017 poz. 1616 ze zm.)
20. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 28 luty 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz. U. 2018 r. poz. 502) - § 4.
21. Statut Szkoły.

IX. MISJA/WIZJA SZKOŁY

Zadaniem naszej szkoły jest wychowanie młodego człowieka ku wartościom. Nade wszystko wspomaganie uczniów w konstrukcji własnych, lecz właściwych, struktur hierarchicznych – to jest budowanych na obiektywnej hierarchii wartości, które nie będą tylko preferowane, ale przede wszystkim urzeczywistniane.

Nasza szkoła to placówka, w której:

- panuje życzliwa i przyjazna atmosfera oparta na kulturze osobistej, wzajemnym szacunku i akceptacji, pomocy i współdziałaniu, w której nie ma agresji i braku tolerancji,
- uczniowie mogą wszechstronnie rozwijać swoje zainteresowania, a także zdobywać wiedzę i umiejętności, które dobrze przygotowują ich do dalszego etapu kształcenia oraz do życia w świecie ciągłych zmian cywilizacyjnych;
- rodzice aktywnie uczestniczą w procesie budowania systemu wartości u swoich dzieci, współdziałają i wspierają nauczycieli, współuczestniczą w rozwiązywaniu problemów i podejmowaniu decyzji,
- poprzez aktywność uczymy pracy na rzecz środowiska lokalnego, kształtujemy postawy otwartości i kreatywności,
- uczniowie otrzymują wsparcie w podejmowaniu nowych wyzwań, a także podczas ponoszenia porażek i pomoc w radzeniu sobie z nimi,
- kształtuje się wytrwałość w dążeniu do wyznaczonego sobie celu, zgodnego z własnymi predyspozycjami i możliwościami wewnętrznymi,
- organizuje się zajęcia oparte na doświadczeniu,
- rozwija się kompetencje miękkie, kładzie nacisk na edukację matematyczną, informatyczną, praktyczną oraz umiejętności praktyczne w życiu jej wychowanków.

X Treści programu wychowawczo-profilaktycznego

OBSZAR	ZADANIA	CELE I REALIZACJA	Odpowiedzialni	Termin
Zdrowie	Promowanie zdrowego stylu życia	Diagnozowanie potrzeb, nawyków i kształtowanie umiejętności określania ich wpływu na zdrowie. Promowanie wartości zdrowego stylu życia:	Pedagog	Cały rok
		<ul style="list-style-type: none"> • pogadanki, dyskusje, • poznanie zasad dotyczących higieny osobistej, zdrowego żywienia i higieny pracy oraz zaburzeń w funkcjonowaniu organizmu spowodowanymi nieodpowiednim odżywianiem 	Pedagog Pielęgniarka szkolna	Wg potrzeb
		<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie zajęć na temat zdrowego odżywiania. Zwracanie uwagi na prawidłową postawę ciała w siedzeniu, chodzie i staniu. 	Wychowawcy Pedagog Nauczyciel wychowania fizycznego	Wg potrzeb
		Doskonalenie sprawności fizycznej	Nauczyciel wychowania fizycznego	Wg potrzeb
		<ul style="list-style-type: none"> • udział w pozalekcyjnych i pozaszkolnych sekcjach sportowych, 		

		<ul style="list-style-type: none"> • udział w zawodach sportowych, • zorganizowanie: „Dnia sportu”. • Sportowe przerwy <p>Zorganizowanie : „Światowego dnia Zdrowia”</p> <p>Realizacja Ogólnopolskiego Projektu Edukacyjnego „ Zdrowe Życie i pierwsza pomoc”</p> <p>Realizacja Ogólnopolskiego Projektu Edukacyjnego „Klasa w terenie”</p> <p>Realizacja programu: „ Szklanka mleka”, „Owoce w szkole”</p> <p>Udział w projekcie „Sprintem do Maratonu”</p> <p>Szkolne Koło Rowerowe</p>	<p>Pedagog p. Fliegel</p> <p>M. Surma, M. Fliegel, A. Trzcionka</p> <p>M. Surma, M. Fliegel, A. Trzcionka</p> <p>Dyrektor</p> <p>Nauczycielki przedszkola</p> <p>p. Wolny</p>	<p>Czerwiec</p> <p>Cały rok Kwiecień</p> <p>Wrzesień-Maj</p> <p>Październik- Maj</p> <p>Cały rok</p> <p>Czerwiec</p> <p>Październik/ Maj</p>
	Wyrabianie umiejętności radzenia sobie ze stresem	<ul style="list-style-type: none"> • Pogadanki, dyskusje na temat sposobów radzenia sobie ze stresem. • Udział nauczycieli w szkoleniach, uwzględniających tematykę stresu. • Tydzień Zdrowia Psychicznego. • Umieszczenie na korytarzu szkolnym plakatów informacyjnych na temat sposobów uzyskania pomocy w sytuacjach trudnych oraz cytatów motywujących • Mind Fullness w edukacji wczesnoszkolnej 	<p>Wszyscy nauczyciele, Pedagog</p> <p>Wszyscy nauczyciele</p> <p>Pedagog, p. Fliegel</p> <p>Pedagog</p> <p>p. Frydrych</p>	<p>Wg potrzeb</p> <p>Wg potrzeb</p> <p>Październik</p> <p>Cały rok</p> <p>Listopad</p>
	Kontrolowanie zachowań negatywnych i	<ul style="list-style-type: none"> • Stosowanie pozytywnych i negatywnych uwag do e-dziennika. 	<p>Wszyscy nauczyciele</p>	<p>Cały rok</p>

	pozytywnych wśród uczniów			
Relacje– kształtowanie postaw społecznych	Rozwijanie zainteresowań, pielęgnowanie talentów i uzdolnień uczniów:	<ul style="list-style-type: none"> • diagnoza, poznanie i rozwijanie uzdolnień uczniów – lekcje z wychowawcą, • zajęcia rozwijające uzdolnienia, zainteresowania i pasje uczniów: koła przedmiotowe, sportowe itp. • Zespół wokalnie-instrumentalny ANTIDOTUM • promowanie osiągnięć uczniów: udział w konkursach przedmiotowych, artystycznych, sportowych, eksponowanie prac uczniów w pracowniach przedmiotowych, gazetce szkolnej, na stronie internetowej szkoły oraz portalu społecznościowym szkoły, • projektowanie i realizacja projektów oraz programów klasowych, szkolnych i przedszkolnych, • realizacja programów autorskich i innowacji 	<p>Wychowawcy</p> <p>Nauczyciele</p> <p>p. Prochasek</p> <p>p. Kozieł</p> <p>p. Wolny</p> <p>Nauczyciele</p> <p>Nauczycielki</p> <p>przedszkola</p>	<p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p> <p>Październik - Maj</p>
	Kształtowanie umiejętności poszukiwania informacji i poszerzania wiedzy	Stwarzanie warunków do wszechstronnego rozwoju osobistego uczniów:	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystanie pracowni komputerowej w trakcie procesów lekcyjnych i pozalekcyjnych, • korzystanie z pracowni przedmiotowych, • wykorzystanie zasobów biblioteki szkolnej. • dostosowanie tematyki zajęć z wychowawcą do zdiagnozowanych potrzeb uczniów, • modyfikacja realizowanego programu nauczania, metod i form pracy do 	<p>Nauczyciele</p> <p>Nauczyciele</p> <p>Nauczyciele</p> <p>Nauczyciele</p> <p>Nauczyciele</p> <p>Nauczyciele</p>

		<p>zdiagnozowanych potrzeb i możliwości uczniów.</p> <p>Rozwijanie kompetencji cyfrowych uczniów i nauczycieli:</p> <ul style="list-style-type: none"> • korzystanie z zasobów centrum multimedialnego, • udział nauczycieli w szkoleniach odnośnie poszerzania swoich kompetencji cyfrowych, • prowadzenie zajęć z różnych przedmiotów z wykorzystaniem nowych technologii multimedialnych, • „Kreowanie wizerunku w sieci, kontakty z innymi użytkownikami w sieci”- prelekcja dla uczniów klas IV-VIII podczas dnia Bezpiecznego Internetu. • Wybór optymalnej formy kształcenia na odległość w przypadku konieczności wprowadzenia edukacji zdalnej, w porozumieniu z rodzicami. 	<p>Nauczyciele</p> <p>Nauczyciele</p> <p>p. Kozieł</p> <p>Nauczyciele</p>	<p>Cały rok</p> <p>Wg potrzeb</p> <p>Cały rok</p> <p>Luty</p> <p>Wg potrzeb</p>
	<p>Kształtowanie kreatywności i innowacyjności wśród uczniów:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie konkursów polonistycznych, plastycznych i technicznych pobudzających kreatywne myślenie u uczniów, • udział w projektach badawczych, organizacja własnych projektów rozwijających innowacyjność uczniów. 	<p>Nauczyciele</p> <p>Nauczyciele przedmiotów</p>	<p>Wg potrzeb</p> <p>Wg potrzeb</p>

		oddziału klasowego.		
	Umiejętności komunikacji międzyludzkiej	<ul style="list-style-type: none"> • wyrabianie nawyków kulturalnego zachowania się w towarzystwie oraz umiejętności prowadzenia rozmowy, • kształtowanie zdolności rozwiązywania konfliktów, • poznawanie zasad właściwej komunikacji, • wdrażanie umiejętności aktywnego i empatycznego słuchania innych. • „Savoir vivre”-malucha i starszaka 	<p>Pedagog szkolny Wychowawcy Nauczyciele przedmiotowi</p> <p>Nauczycielki przedszkola</p>	<p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p>
	Ukierunkowanie uczuć i emocji	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie umiejętności okazywania własnych uczuć i emocji, • nauka kontroli własnych emocji, • umiejętność budowania właściwych relacji z rówieśnikami i otoczeniem, • zdobywanie umiejętności radzenia sobie ze stresem, • Udział w Ogólnopolskim Projekcie Edukacyjnym „Poznajemy Świat Emocji” 	<p>Pedagog szkolny, Wychowawcy</p> <p>Nauczycielki przedszkola</p>	<p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p>
	Rozwiązywanie problemów i trudnych sytuacji	<ul style="list-style-type: none"> • nabywanie postaw asertywnych, nauka stosownego używania słowa „nie” jako postawy, dzięki której możemy zachować swoją tożsamość i poczucie własnej wartości, • nabywanie i rozwijanie umiejętności rozwiązywania problemów w grupie, • rozwijanie umiejętności zachowania się w sytuacjach nietypowych (trudnych), • nabywanie umiejętności akceptacji osób niepełnosprawnych, przedstawienie roli integracji, • wskazywanie sposobów pomagania rówieśnikom. 	<p>Wychowawcy klas Pedagog</p>	<p>Cały rok</p>

	<p>Współpraca z rodzicami i instytucjami wspomagającymi szkołę</p>	<p>Kształtowanie integralnych działań wychowawczych szkoły i rodziny:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zebrania z rodzicami, • współpraca z rodzicami w organizowaniu imprez klasowych i szkolnych, • pomoc rodzicom w rozwiązywaniu trudnych problemów wychowawczych, • przekazywanie rodzicom niezbędnych informacji za pomocą strony internetowej i e-dziennika • zapoznavanie rodziców z wewnątrzszkolnymi przepisami prawa (Statut Szkolny, Program Wychowawczo – Profilaktyczny, Standardy Ochrony Małoletnich itp.) • prowadzenie gazetki dla rodziców „Kącik dla rodziców” z bieżącymi ogłoszeniami i informacjami, • badanie opinii rodziców o działalności szkoły (ankiety, codzienne indywidualne kontakty), • pozyskanie od rodziców informacji dotyczącej potrzeb, niepokojów, obaw uczniów: • uruchomienie stałych dyżurów/konsultacji specjalistów, nauczycieli • zorganizowanie szkoleń dla rodziców. • podjęcie stałej współpracy z rodzicami w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej uczniom zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami 	<p>Wychowawcy/ Pedagog szkolny</p> <p>Nauczyciele, Dyrektor, Pedagog</p> <p>Dyrektor, Nauczyciele</p> <p>Nauczyciele, Pedagog</p> <p>Pedagog, Wychowawcy</p> <p>Nauczyciele, Specjaliści</p> <p>Pedagog, Wychowawcy</p> <p>Nauczyciele Pedagog</p>	<p>Cały rok</p> <p>Wrzesień</p> <p>Cały rok</p> <p>Wg potrzeb</p> <p>Wg potrzeb</p> <p>Wg potrzeb</p> <p>Wg potrzeb</p> <p>Wg potrzeb</p> <p>Wg potrzeb</p>
	<p>Wzmacnianie prawidłowego rozwoju</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie opieki i pomocy materialnej dla potrzebujących uczniów, 	<p>Pedagog, Wychowawcy</p>	<p>Wg potrzeb</p>

<p>intelektualnego, emocjonalnego, społecznego oraz wychowawczej roli rodziny.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, ośrodkiem pomocy społecznej, • współpraca z organizacjami na terenie wsi (WOK, Koło Gospodyń, Klub Sportowy, itp.) oraz Stowarzyszeniem Integracyjnym-Inicjatywa Skrbeńsko • wizyty w OK-u- poznanie specyfiki działania OK., • organizacja zajęć edukacyjnych wychowania do życia w rodzinie. • pogadanki z uczniami w trakcie lekcji wychowawczej, • przedstawienie założeń przedmiotu wychowania do życia w rodzinie rodzicom i uczniom. 	<p>Nauczyciele, Pedagog</p> <p>Nauczyciele</p> <p>Nauczyciele</p> <p>p. Andrzejuk</p> <p>Wychowawcy</p> <p>Wychowawcy</p>	<p>Wg potrzeb</p> <p>Wg potrzeb</p> <p>Wg potrzeb</p> <p>Cały rok</p> <p>Wg potrzeb</p> <p>Wrzesień</p>
<p>Rozpoznanie indywidualnych potrzeb ucznia oraz analiza przyczyn niepowodzeń szkolnych, opieka nad uczniami mającymi problem w czytaniu i pisaniu.</p>	<p>Aktywne spędzanie wolnego czasu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • plansze i reklamy • artykuły prasowe i gazetki klasowe, szkolne • rozmowy indywidualne z uczniami i rodzicami • prowadzenie zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, • prowadzenie zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, • prowadzenie zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne oraz rozwijających umiejętności uczenia się, • prowadzenie zajęć rewalidacyjnych, • częste kontakty i rozmowy nauczycieli/pedagogów z uczniami oraz uczniów z uczniami. 	<p>Wychowawcy, Pedagog</p> <p>Pedagog</p> <p>Nauczyciele</p> <p>Pedagog Pedagog specjalny</p> <p>Pedagog specjalny</p> <p>Wychowawcy, Pedagog</p>	<p>Cały rok</p> <p>Wg potrzeb</p> <p>Wg potrzeb</p>
<p>Rozwijanie postaw proekologicznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uczestnictwo w konkursach: przyrodniczych, ekologicznych; wycieczkach rowerowych, spacerach, • uczestniczenie w akcjach „Sprzątanie świata” , „Dzień 	<p>Nauczyciele, Wychowawcy</p> <p>Wychowawcy</p>	<p>Wg potrzeb</p> <p>Kwiecień</p>

		<p>Ziemi”,</p> <ul style="list-style-type: none"> kształtowanie nawyku ochrony przyrody poprzez selektywną zbiórkę odpadów. 	<p>Nauczycielki przedszkola Nauczyciele</p>	<p>Cały rok</p>
	<p>Przygotowanie uczniów do podejmowania pracy wolontariusza</p>	<ul style="list-style-type: none"> propagowanie idei wolontariatu, organizowanie w szkole i środowisku lokalnym akcji charytatywnych zachęcanie uczniów do uczestnictwa w wolontariacie organizowanym przez stosowne instytucje , prowadzenie koła wolontariatu szkolnego: „Brygada Otwartych Serc”, mobilizowanie uczniów do uczestnictwa w konkursach i turniejach popularyzujących wolontariat. 	<p>Dyrektor Nauczyciele Pedagog, Nauczyciele</p> <p>p. Szczyrba, p. Fliegel</p> <p>Nauczyciele</p>	<p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p>
	<p>Wyrabianie umiejętności dobrego kontaktu między uczniami i nauczycielami</p>	<ul style="list-style-type: none"> praca wychowawcza, przypomnienie konwencji praw dziecka. 	<p>Wychowawcy</p>	<p>Cały rok</p>
<p>Kultura – wartości, normy, wzory zachowań</p>	<p>Kształtowanie kultury języka</p>	<ul style="list-style-type: none"> utrwalanie zasad poprawnego posługiwania się językiem w mowie i piśmie, udział w konkursach literackich, recytatorskich, ortograficznych, czytelniczych, lekcje biblioteczne, pasowanie uczniów kl. I na czytelnika. korzystanie z nowych pozycji czytelniczych z zakresu kształtowania 	<p>Wychowawcy, nauczyciele języka polskiego, logopeda, bibliotekarze</p> <p>p. Thomas p. Surma</p> <p>Nauczycielki przedszkola</p>	<p>Cały rok</p> <p>Wrzesień</p> <p>Cały rok</p>

		<p>wartości, np. „Wielka księga wartości”, „O wartościach, czyli rady nie od parady” itp.</p> <ul style="list-style-type: none"> • realizacja bajko-terapii, jako czasu na słuchanie i analizę literatury pokazującej dobro i zło oraz wzory poprawnego zachowania, • kształtowanie postaw oraz ukazanie wartości na przykładzie bohaterów bajek, • korzystanie z zasobów biblioteki szkolnej. 	<p>Nauczycielki przedszkola</p> <p>Nauczycielki przedszkola</p> <p>Bibliotekarz Nauczyciele</p>	<p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p>
	<p>Kształtowanie u ucznia postawy przynależności do środowiska szkolnego i lokalnego.</p>	<p>Zapoznanie z hymnem szkolnym, sylwetką patrona szkoły, sztandarem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pogadanki, dyskusje, • nauka hymnu, • obchody : „Dnia patrona szkoły” <p>Współdział w organizacji i udział w uroczystościach szkolnych, lokalnych i państwowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizowanie apeli, akademii, • organizowanie imprez szkolnych: Andrzejki, Jasełka, Dzień Matki, Dzień Babci, Dzień Europy itp. • wizyty w miejscowej bibliotece, • obchody kolejnych rocznic wydarzeń historycznych i świąt narodowych. <p>Aktywna praca samorządu uczniowskiego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizacja wyborów opiekuna samorządu 	<p>Wychowawcy, Nauczyciele</p> <p>Nauczyciele, Nauczycielki przedszkola</p> <p>Nauczyciele</p> <p>Nauczyciele</p> <p>Nauczyciele</p> <p>Opiekun samorządu</p>	<p>Cały rok</p> <p>Wg harmonogramu uroczystości</p> <p>Cały rok</p> <p>Wg harmonogramu uroczystości</p> <p>Wg potrzeb</p> <p>Wg harmonogramu uroczystości</p> <p>Wrzesień</p>

		<p>szkolnego,</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizacja konkursów i wydarzeń szkolnych. <p>Kultywowanie tradycji i obyczajów szkolnych oraz kształtowanie postaw patriotycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • udział i pomoc w organizacji spotkań wigilijnych, wielkanocnych itp. • uczestnictwo w obchodach świąt państwowych, np. Święta Niepodległości, Rocznic Konstytucji 3 Maja, • upowszechnianie pracy szkoły na stronie internetowej oraz w prasie lokalnej („Nowiny Wodzisławskie”, „Jesteśmy”), • promowanie przedszkola poprzez umieszczanie artykułów na portalu informacyjnym oraz stronie urzędu Gminy Godów <p>Udział w Międzynarodowym Projekcie Edukacyjnym „Piękna Nasza Polska Cała” Poznanie symboli narodowych i kształtowanie nawyku okazywania im szacunku:</p> <ul style="list-style-type: none"> • udział w apelach i uroczystościach szkolnych, organizowanie wycieczek do miejsc pamięci narodowej. <p>Zapoznanie z prawami i obowiązkami ucznia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie ze statutem, • zapoznanie z wewnątrzszkolnymi zasadami oceniania, • zapoznanie z zasadami i normami obowiązującymi w szkole, 	<p>Nauczyciele Nauczycielki przedszkola</p> <p>Nauczyciele</p> <p>Nauczycielki przedszkola</p> <p>Nauczycielki przedszkola</p> <p>Nauczyciele</p> <p>Nauczyciele, Dyrektor</p>	<p>Cały rok</p> <p>Wg harmonogramu uroczystości</p> <p>Wg harmonogramu uroczystości</p> <p>Cały rok</p> <p>Wrzesień</p>
--	--	---	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z regulaminem szkoły, • zapoznanie z programem wychowawczo-profilaktycznym oraz Standardami Ochrony Małoletnich <p>Edukacja regionalna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spotkanie z ciekawymi ludźmi, mieszkającymi na terenie wsi lub poza nią, • regularne spacery po okolicy, poznawanie swojej miejscowości, • współpraca ze Stowarzyszeniem Integracyjnym: Inicjatywa Skrbeńsko. 	<p>Nauczyciele Nauczycielki przedszkola</p>	<p>Wg potrzeb</p>
	<p>Poszerzanie wiedzy na temat różnych form poszukiwania pracy, a także właściwego wyboru kierunku kształcenia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia oraz zawodu. • Zorganizowanie spotkania z policjantem, dotyczącego specyfiki jego zawodu oraz służb mundurowych. • Realizacja zajęć dotyczących mocnych i słabych stron, predyspozycji i zainteresowań uczniów. • Pogadanka na temat odpowiedzialności w różnych zawodach np. strażak, lekarz, kierowca. • Zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami najbliższymi ich otoczeniu, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań dzieci. • Wyjazd uczniów kl.VII i VII do Katowic: „Osobliwości Świata Fizyki” • Wyjazd do Banku Spółdzielczego lub zaproszenie pracowników Banku 	<p>Nauczyciele</p> <p>Pedagog</p> <p>Pedagog, Wychowawcy</p> <p>Nauczyciele Nauczycielki przedszkola</p> <p>Nauczycielki przedszkola</p> <p>p. Waławiec</p> <p>p. Gawełek</p>	<p>Wg potrzeb</p> <p>Wg potrzeb</p> <p>Wg potrzeb</p> <p>Wg potrzeb</p> <p>Wg potrzeb</p> <p>Wrzesień</p> <p>Do ustalenia</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Zorganizowanie spotkania z przedstawicielami zawodów medycznych-specyfika pracy • Diagnozowanie uczniów pod kątem predyspozycji zawodowych, inteligencji wielorakich 	<p>Nauczyciele</p> <p>Pedagog szkolny, Doradca zawodowy</p>	<p>Do ustalenia</p> <p>Według potrzeb</p>
	Kształtowanie w uczniach tolerancji	<ul style="list-style-type: none"> • symulowanie sytuacji sprzyjających kształtowaniu sposobów kulturalnego wyrażania własnego zdania, uważnego słuchania innych • „Czarodziejskie słowa” – wdrażanie do stosowania zwrotów grzecznościowych. • „Dzień Autyzmu" • „Dzień kolorowej skarpetki" • Dzień Bez Dyskryminacji- różnorodność jako siła 	<p>Wychowawcy</p> <p>Nauczycielki przedszkola p. Trzcionka p. Fliegel, Pedagog, p. Trzcionka, p. Fliegel p. Frydrych</p>	<p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p> <p>Kwiecień</p> <p>Marzec</p>
	Uczenie empatii - sztuki wczuwania się w sytuacje innych osób, szczególnie słabszych	<ul style="list-style-type: none"> • metody aktywizujące na godzinach wychowawczych, • zabawy integrujące, • gry i zabawy • koła zainteresowań, • rozmowy indywidualne, • kształtowanie postaw: szacunku, serdeczności, uśmiechu, mówienia dobrych słów i niesienia bezinteresownej pomocy innym. 	<p>Wychowawcy Pedagog</p> <p>Nauczycielki przedszkola</p>	<p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p>
Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych problemów	Przestrzeganie przepisów bezpieczeństwa w szkole i poza nią	<p>Kształtowanie umiejętności prawidłowego reagowania w sytuacjach zagrożenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pogadanki, warsztaty, prelekcje, lekcje w terenie, próbne alarmy. <p>Nabywanie umiejętności w obszarze edukacji komunikacyjnej:</p>	<p>Wychowawcy pielęgniarka szkolna Nauczyciele wychowania fizycznego</p> <p>p. Kozieł</p>	<p>Wg potrzeb</p> <p>Wg potrzeb</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • udział w kursie na kartę rowerową, zdobycie karty rowerowej, spotkania z policją, gry symulacyjne • realizacja wewnątrzszkolnego programu wychowania komunikacyjnego: „Bezpieczni na drodze”. 		
Zwiększenie bezpieczeństwa w miejscach szczególnie zagrożonych (w szkole, w drodze do szkoły i ze szkoły, w trakcie wycieczek)	<ul style="list-style-type: none"> • podnoszenie standardów związanych z bezpieczną szkołą (organizacja pracy szkoły, dyżury nauczycieli), • zapoznanie uczniów z regulaminami dotyczącymi bezpieczeństwa w szkole, w tym: regulaminami pracowni i wycieczek. Zajęcia według planu wychowawcy, 	Wychowawcy, Nauczyciele przedmiotowi, Nauczyciel w-f	Cały rok	
	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia dotyczące zasad bezpieczeństwa realizowane w poszczególnych klasach, • realizowanie rocznego zagadnienia o bezpieczeństwie w przedszkolu, • udział w akcji „Bezpieczne wakacje”. 	Nauczyciele	Cały rok	
		Nauczycielki przedszkola	Cały rok	
		Pedagog	Czerwiec	
Rozpowszechnienie wśród uczniów informacji na temat zagrożeń zdrowotnych wynikających z nadużywania alkoholu, palenia papierosów, zażywania narkotyków oraz środków odurzających (dopalaczy)	<ul style="list-style-type: none"> • umieszczenie informacji na gazetce, rozwieszanie plakatów. Wyposażenie uczniów w wiedzę na temat szkodliwości alkoholu, papierosów, narkotyków oraz dopalaczy, • przygotowywanie gazetki tematycznej pt.: „STOP UŻYWKOM”. 	Wychowawcy Pedagog	Wg potrzeb	
Uświadomienie	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie uczniów ze 	Nauczyciele	Wg potrzeb	

uczniom negatywnych skutków działania środków psychoaktywnych, wpływu alkoholu, papierosów i narkotyków na zdrowie człowieka	skutkami wszelkich uzależnień oraz omówienie sposobu ich zapobiegania,	Pedagog	
	<ul style="list-style-type: none"> • prelekcje na temat niebezpiecznych substancji (dopalacze), 	Pedagog	Wg potrzeb
	<ul style="list-style-type: none"> • spotkanie uczniów klasy VI, VII i VIII z policjantem. Omówienie tematyki uzależnień (dopalaczy), 	Pedagog	Wg potrzeb
	<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie w szkole uroczystości poświęconych obchodom, np.: dni bez tytoniu. 	Pedagog	Maj
	<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie przedstawień profilaktycznych. 	Pedagog	Wg potrzeb
	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja programu rekomendowanego: „Unplugged” wśród uczniów kl. VII 	Pedagog	Cały rok
Realizacja tematyki uzależnień (narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy) w trakcie lekcji wychowawczej Zbieranie informacji od uczniów	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka, prelekcja • ankieta badająca występowanie czynników ryzyka oraz czynników chroniących wśród uczniów. 	Wychowawcy	Wg potrzeb
		Pedagog	Maj/ Czerwiec
Poszerzenie wiedzy rodziców oraz nauczycieli z zakresu narkomanii oraz środków odurzających (dopalaczy)	<ul style="list-style-type: none"> • Umieszczenie informacji na temat środków odurzających w „Kąciku dla rodziców” oraz tablicy ogłoszeń. 	Nauczyciele Pedagog	Wg potrzeb
Podnoszenie kompetencji nauczycieli z zakresu uzależnień	<ul style="list-style-type: none"> • Udział nauczycieli w szkoleniach, konferencjach i warsztatach dotyczących profilaktyki uzależnień, 	Nauczyciele, Pedagog	Wg potrzeb

		<ul style="list-style-type: none"> • Systematyczny rozwój współpracy z rodzicami, radą rodziców w zakresie profilaktyki. 		
	Przeciwdziałanie agresji i przemocy psychicznej oraz zachowaniom dyskryminacyjnym	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia dotyczące przeciwdziałania agresji realizowane w poszczególnych klasach. 	Wychowawcy Pedagog	Wg potrzeb
	Ochrona uczniów przed niepożądanymi treściami w Internecie oraz brutalnymi programami i grami komputerowymi	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia dotyczące przeciwdziałania przemocy w Internecie, telewizji i grach, • obchody dnia pt. „Bezpieczny Internet”. 	Nauczyciele prowadzący zajęcia, nauczyciel informatyki	Wg potrzeb Luty
	Uświadomienie uczniom alternatywnych form spędzania czasu wolnego, innych niż środki masowego przekazu	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia dotyczące sposobów spędzania wolnego czasu • Organizowanie zajęć dodatkowych dla uczniów, zgodnych z ich zainteresowaniami. 	Nauczyciele Pedagog	Cały rok
	Zapoznanie rodziców z zasadami korzystania ich dzieci z komputera oraz zagrożeń płynących z internetu	<ul style="list-style-type: none"> • Pogadanki • Zorganizowanie warsztatów dla rodziców z psychologiem, na temat wpływu nadużywania środków multimedialnych na samopoczucie uczniów. 	Pedagog	Wg potrzeb
	Rozpowszechnienie wśród uczniów informacji w zakresie praw dziecka oraz ochrony przed zagrożeniami i przemocą	<ul style="list-style-type: none"> • W placówce dostępne są dla dzieci materiały edukacyjne w zakresie: praw dziecka oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą (broszury, ulotki, książki) • Podjęcie w placówce szeregu akcji, mających na celu przybliżenie tej tematyki; zajęcia w poszczególnych klasach pt: „Znam swoje prawa”, • Przypomnienie uczniom 	Wychowawcy klas , Pedagog Pedagog	Cały rok Grudzień

		<p>Konwencji Praw Dziecka w trakcie godzin wychowawczych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wyeksponowanie informacji dla dzieci na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży. • Zapoznanie uczniów ze „Standardami Ochrony Małoletnich” 	<p>Wychowawcy</p> <p>Pedagog</p> <p>Pedagog, Wychowawcy</p>	<p>Wg potrzeb</p> <p>Cały rok</p> <p>Wrzesień</p>
	Diagnoza przyczyn i niepowodzeń szkolnych	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnoza uczniów na podstawie obserwacji, rozmów. • Analiza, wnioski. 	<p>Wychowawcy klas I i II, Pedagog</p>	<p>Wrzesień</p>
	Orientowanie się o niekorzystnym stanie zdrowia i odchyleniach rozwojowych ucznia	<ul style="list-style-type: none"> • Zebrania zespołów, obserwacja uczniów, prowadzenie zajęć przez specjalistów, wpisy w dziennikach. • Prowadzenie badań ankietowych, diagnozujących samopoczucie uczniów. 	<p>Wychowawcy klas</p> <p>Pedagog</p>	<p>Cały rok</p> <p>Wg potrzeb</p>
	Kierowania poszczególnych uczniów na badania do poradni psychologiczno-pedagogicznej	<ul style="list-style-type: none"> • obserwacje 	<p>Nauczyciele przedmiotów Pedagog</p>	<p>Wg potrzeb</p>
	Podejmowanie wobec uczniów działań mających na celu wyrównywanie braków edukacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia logopedyczne, korekcyjno-kompensacyjne, dydaktyczno-wyrównawcze, rozwijające umiejętności uczenia się 	<p>Nauczyciele przedmiotów Logopeda Pedagog</p>	<p>Cały rok</p>
	Praca z uczniem zdolnym	<ul style="list-style-type: none"> • indywidualizacja zadań stawianych uczniowi, • przygotowanie do udziału w konkursach wewnątrzszkolnych i pozaszkolnych. 	<p>Wszyscy nauczyciele</p>	<p>Cały rok</p>

		• Prowadzenie zajęć rozwijających uzdolnienia		Wg potrzeb

XI Sposoby ewaluacji.

Ewaluacja prowadzona jest w celu sprawdzenia, czy realizacja programu – wychowawczo-profilaktycznego przebiega zgodnie z założeniami, czy uzyskuje się przewidziane efekty i czy nie zachodzi potrzeba wprowadzenia korekt w programie. Ewaluacja przeprowadzana będzie pod koniec każdego roku szkolnego w formie zbierania opinii uczniów i nauczycieli na podstawie ankiet ewaluacyjnych oraz zbierania opinii przedstawicieli Rady Rodziców. Źródłem informacji będą opinie uczniów i wychowawców, dokumenty przebiegu nauczania.

Ewaluacja działań profilaktycznych zawartych w Programie Wychowawczo-Profilaktycznym.

1. Cel główny ewaluacji:

1) Podniesienie efektywności pracy wychowawczo- profilaktycznej szkoły.

2. Cele szczegółowe ewaluacji:

1) Uzyskanie informacji o przebiegu realizacji działań wynikających z programu wychowawczo- profilaktycznego.

2) Poznanie ewentualnych trudności i niedociągnięć, które pojawią się w trakcie realizacji programu.

3) Dokonanie oceny zakresu wiedzy oraz umiejętności nabytych przez adresatów programu.

3. Obiekt ewaluacji:

1) Funkcjonowanie programu Wychowawczo-Profilaktycznego w środowisku szkolnym.

4. Kryteria ewaluacji:

1) Zgodność efektów programu z założonymi celami.

2) Zgodność z obowiązującymi przepisami prawnymi.

5. Pytania kluczowe

1) Które przepisy prawa oświatowego uwzględniają program Wychowawczo- Profilaktyczny?

2) Jaki jest stopień znajomości szkolnego programu wśród przez uczniów, nauczyciel i rodziców?

3) W jaki sposób przebiega realizacja zadań oraz celów programu wychowawczo-profilaktycznego?

4) Jak nauczyciele i uczniowie oceniają przydatność i skuteczność realizowanych zadań/celów Programu Wychowawczo-Profilaktycznego?

5) Czy realizacja powyższego programu wpływa na rozwój ucznia, jego funkcjonowanie w środowisku szkolnym oraz pozaszkolnym?

6. Metody zdobywania informacji:

1) Analiza dokumentacji szkolnej (dzienników lekcyjnych, arkuszy ocen, zeszytów uwag).

2) Ankieta.

3) Obserwacja.

7. Próba:

1) Wybrani losowo nauczyciele, rodzice, uczniowie.

Główne pola ewaluacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego:

- badanie postaw prozdrowotnych,
- bezpieczeństwo uczniów w szkole,
- klimat panujący w szkole /relacje/,
- ocena stwarzanych przez szkołę warunków pracy i wypoczynku,
- umiejętności interpersonalne uczniów,
- poziom agresji w szkole,
- uzależnienia,
- prawa i obowiązki ucznia,
- samopoczucie uczniów.

XII Aneks

Załącznik nr 1 Ankiety ewaluacyjne:

Ankieta dla Nauczycieli!

Zwracam się z prośbą o wypełnienie anonimowej ankiety, której głównym celem jest uzyskanie informacji na temat realizacji działań ujętych w Programie Wychowawczo-Profilaktycznym.

1. Czy zapoznano Cię z Programem Wychowawczo-Profilaktyczny naszej szkoły?

TAK NIE

2. Czy podczas Twojej pracy wychowawczej zrealizowałeś/łaś pełny cykl treści Programu Wychowawczo-Profilaktycznego?

TAK NIE

3. Czy zmieniłbyś coś w strukturze Programu?

TAK NIE

4. Czy napotkałeś jakieś trudności w realizacji treści zawartych w Programie?

TAK NIE

Ankieta dla Rodziców

Drodzy Rodzice!

Chcemy poznać Pani/Pana zdanie na temat wybranych spraw dotyczących naszej szkoły. Dzięki temu możemy spróbować zmienić coś w szkole na lepsze. Ankieta jest anonimowa. Bardzo prosimy o szczerze odpowiedzi. Poniżej znajduje się lista zdań. Proszę przeczytać każde z nich i zastanowić się, w jakim stopniu Pani/Pan się z nim zgadza. Proszę podkreślić właściwą odpowiedź.

1. Co Państwa zadaniem powinno być priorytetem (najważniejszym) zadaniem szkoły w zakresie profilaktyki?

.....
.....

2. Czy Pańskie dziecko:

- czuje się w szkole bezpiecznie	TAK	NIE
- ma świadomość zagrożeń wynikających z uzależnień	TAK	NIE
-jest edukowane w zakresie zdrowia	TAK	NIE
-przestrzega zasad higieny niezbędnych do zachowania zdrowia	TAK	NIE

3. O jakie wartości powinno być oparte wychowanie w szkole Waszego dziecka? Proszę wskazać trzy wartości.

.....

4. Czy kontrolują Państwo u swojego dziecka czas spędzany przed komputerem?

TAK NIE

5. Czy mogą Państwo liczyć na pomoc nauczycieli w sytuacjach problemowych?

TAK NIE

6. Czy Państwa dziecko w ciągu ostatnich paru miesięcy?

- ma problemy z koncentracją,
- ma problemy z zasypianiem,
- czuje się zmęczone i senne,
- nie czerpie przyjemności z tego co go dotychczas absorbowało,
- unika kontaktów społecznych,
- żadna z w/w odpowiedzi

Ankieta dla Ucznia

Drogi Uczniu!

Pragniemy poznać Twoją opinię na temat szkoły, która będzie podstawą do podjęcia odpowiednich działań udoskonalających jej pracę. Ankieta jest anonimowa.

Prosimy o podkreślenie właściwej odpowiedzi.

1. Czy Twoja klasa jest zgranym i zintegrowanym zespołem klasowym?

TAK NIE

2. Czy możesz liczyć na wsparcie emocjonalne swoich przyjaciół (np. pomoc, pocieszenie, poradzenie)?

TAK NIE

3. Czy uważasz, że niebezpieczne może być dla Twojego zdrowia:

a) picie alkoholu	TAK	NIE
b) palenie papierosów	TAK	NIE
c) zażywanie dopalaczy	TAK	NIE

4. Kogo poprosiłbyś o pomoc w wypadku, gdyby ktoś usiłowałby Cię namówić do palenia, picia lub zażywania narkotyków?:

- a) rodziców
- b) innych członków rodziny
- c) kolegę / koleżankę
- d) pedagoga
- e) wychowawcę lub innego nauczyciela

5. Jak często korzystasz z komputera?

- a) mniej niż godzinę dziennie,
- b) 1-3 godzin dziennie,
- c) ponad 3 godziny dziennie,
- d) kilka razy w tygodniu
- e) nie korzystam z komputera

6. Czy w szkole zapoznano Cię z prawami i obowiązkami ucznia?

TAK

NIE

Załącznik nr 2.

Tabela nr 1. Treści wychowawczo-profilaktyczne do realizacji w klasach I–III

OBSZAR	ZADANIA – KLASY I–III
Zdrowie – edukacja zdrowotna	<ul style="list-style-type: none">• zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych, kształtowanie umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia;• zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej;• przygotowanie do podejmowania działań mających na celu zdrowy styl życia w aspekcie fizycznym i psychicznym;• kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie;• rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku; • kształtowanie umiejętności analizy zjawisk przyrodniczych, rozumowania przyczynowo-skutkowego;• uświadomienie wpływu przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin;• kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach zwycięstwa i porażki.
Relacje – kształtowanie postaw społecznych	<p>kształtowanie podstawowych umiejętności komunikacyjnych;</p> <ul style="list-style-type: none">• rozwijanie umiejętności formułowania prostych wniosków na podstawie obserwacji i własnych doświadczeń;• kształtowanie umiejętności przestrzegania obowiązujących reguł;• kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, rozpoznawania ich potrzeb, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej;• przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi;• zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz

	<p>członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju;</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym, umiejętności rozwiązywania konfliktów, sporów
<p>Kultura – wartości, normy, wzory zachowań</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych, dbałość o język i kulturę wypowiedzenia się; • kształtowanie umiejętności analizy prostych sytuacji wychowawczych, odróżniania dobra od zła; kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji, określanie swojej przynależności kulturowej poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym, uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego, szkolnego, lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność; • kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi i wytworami kultury, zapoznanie z wybranymi dziełami architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury, wyzwalanie potrzeby kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci; • kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich praw, podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji; • inspirowanie do podejmowania aktywności i inicjatyw oraz pracy zespołowej, wspomaganie działań służących kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia; • przygotowanie do radzenia sobie w sytuacjach codziennych wymagających umiejętności praktycznych, budzenie szacunku dla pracy ludzi różnych zawodów; • przygotowanie do podejmowania działań mających na celu identyfikowanie i rozwijanie własnych zainteresowań;

	<ul style="list-style-type: none"> • wstępne kształtowanie postaw wyrażających szacunek do symboli i tradycji narodowych oraz tradycji związanych z rodziną, szkołą i społecznością lokalną; • kształtowanie umiejętności wyrażania własnych emocji w różnych formach ekspresji; • kształtowanie poczucia własnej wartości dziecka, podtrzymywanie ciekawości poznawczej, rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości oraz brania odpowiedzialności za swoje decyzje i działania; • kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania, tradycji kulturowej oraz ich praw
<p>Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)</p>	<p>zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz sytuacjach nadzwyczajnych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych, kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów, respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, internetu i multimediiów; przygotowanie do bezpiecznego i rozsądnego korzystania z narzędzi i urządzeń technicznych, bezpiecznego organizowania zajęć ruchowych i poruszania się po drogach; • przygotowanie do bezpiecznego korzystania ze środków komunikacji, zapobiegania i przeciwdziałania sytuacjom problemowym; • kształtowanie umiejętności utrzymywania ładu i porządku wokół siebie, w miejscu nauki i zabawy.

Tabela nr 2. Treści wychowawczo-profilaktyczne do realizacji podczas godzin do dyspozycji wychowawcy w klasach IV–VIII

OBSZAR	ZADANIA				
	KLASA IV	KLASA V	KLASA VI	KLASA VII	KLASA VIII

<p>Zdrowie – edukacja zdrowotna</p>	<p>Nabycie podstawowej wiedzy na temat stresu. Inspirowanie młodzieży do myślenia o własnej motywacji do działania. Nabywanie umiejętności i gromadzenia i porządkowania wiedzy o sobie. Kształtowanie postaw otwartych na poszukiwanie pomocy oraz porady, kiedy zaczynają się trudności i kiedy wybór jest ważny i trudny. Kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia</p>	<p>Zachęcanie uczniów do pracy nad własną motywacją oraz analizą czynników, które ich demotywią. Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych. Prezentowanie sposobów pokonywania własnych słabości oraz akceptowania ograniczeń i niedoskonałości.</p>	<p>Kształtowanie umiejętności rozpoznawania własnych cech osobowości. Kształtowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby, np. świadomości mocnych i słabych stron. Rozwijanie właściwej postawy wobec zdrowia i życia jako najważniejszych wartości. Doskonalenie i wzmacnianie zdrowia fizycznego.</p>	<p>Kształtowanie postawy proaktywnej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialności za swoje działania, decyzje. Kształtowanie umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów. Rozwijanie umiejętności hierarchizacji zadań. Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określanie osobistego potencjału. Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania.</p>	<p>Kształtowanie postawy uczniów nastawionej na rozwiązanie – charakteryzującej się samoświadomością, wyobraźnią, kreatywnością. Kształtowanie umiejętności wyznaczania sobie celów krótko- i długoterminowych. Rozwijanie umiejętności ustalania priorytetów, uwzględniając kryteria ważności i pilności. Rozwijanie umiejętności oceny własnych możliwości. Kształtowanie świadomości dotyczącej wykorzystania ruchu w życiu człowieka jako skutecznego sposobu dbania o zdrowie psychiczne.</p>
<p>Relacje – kształtowanie postaw społecznych</p>	<p>Kształtowanie umiejętności i właściwej komunikacji ,</p>	<p>Rozwijanie umiejętności rozumienia innych, która sprzyja efektywnej</p>	<p>Kształtowanie umiejętności współpracy w dążeniu do osiągnięcia</p>	<p>Kształtowanie umiejętności wchodzenia w interakcje z ludźmi w</p>	<p>Rozwijanie umiejętności poszukiwania takich rozwiązań, które stwarzają korzyści dla</p>

	<p>stanowiącej podstawę współdziałania.</p> <p>Kształtowanie umiejętności asertywnego wyrażania własnych potrzeb.</p> <p>Rozwijanie wrażliwości na potrzeby i trudności innych ludzi.</p> <p>Kształtowanie postawy szacunku i zrozumienia wobec innych osób.</p> <p>Rozwijanie zdolności do inicjowania i podtrzymywania znaczących głębszych relacji.</p> <p>Budowanie atmosfery wzajemnego szacunku w społeczności i szkolnej</p>	<p>współ-pracy.</p> <p>Wyzwalanie chęci do działania na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat).</p> <p>Rozwijanie poczucia przynależności do grupy (samorząd uczniowski, klub, drużyna, wspólnota).</p> <p>Kształtowanie otwartości na doświadczenia innych ludzi, ich sposobów rozwiązywania problemów, na nową wiedzę.</p> <p>Rozwijanie świadomości dotyczącej roli osób znaczących i autorytetów.</p>	<p>celu.</p> <p>Uwrażliwienie na różne obszary ludzkich problemów i potrzeb poprzez krzewienie potrzeby udzielania pomocy (wolontariat).</p> <p>Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych: wyrażanie własnych opinii, przekonań i poglądów.</p> <p>Rozwijanie świadomości roli i wartości rodziny w życiu człowieka.</p> <p>Rozwijanie samorządności.</p>	<p>sposób zapewniający zadowolenie obydwu stron.</p> <p>Kształtowanie umiejętności szukania inspiracji, rozwijanie własnej kreatywności.</p> <p>Rozwijanie odpowiedzialności za siebie i innych (wolontariat)</p>	<p>obydwu stron.</p> <p>Rozwijanie umiejętności dostrzegania pozytywnych aspektów działania zespołowego poprzez docenienie różnic zdań i wiedzy, doświadczeń, specjalizacji, kompetencji.</p> <p>Rozwijanie potrzeby ciągłego doskonalenia siebie jako jednostki, członka rodziny i społeczeństwa.</p>
<p>Kultura – wartości, normy i wzory zachowań</p>	<p>Zapoznanie z rolą zainteresowań w życiu człowieka</p>	<p>Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów.</p>	<p>Rozwój zainteresowań, poszerzenie autonomii i samodzielności</p>	<p>Popularyzowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.</p>	<p>Popularyzowanie wiedzy o różnicach kulturowych oraz rozwijanie umiejętności korzystania z niej w kontakcie z przedstawicielami</p>

					innych narodowości.
Kultura – wartości, normy i wzory zachowań cd.	Uwrażliwienie na kwestie moralne, np. mówienia prawdy, sprawiedliwego traktowania. Kształtowanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia. Kształtowanie potrzeby uczestnictwa w kulturze.	Budowanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości, wpływów oraz postaw. Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji. Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca	Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie. Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników które na nie wpływają. Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego.	Rozwijanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia i samokształcenia, zaangażowania w zdobywanie wiedzy i umiejętności. Rozwijanie takich cech jak: pracowitość, odpowiedzialność, prawdomówność, rzetelność i wytrwałość. Umacnianie więzi ze społecznością lokalną.	Popularyzowanie wiedzy i rozwijanie świadomości na temat zasad humanitaryzmu. Rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej poprzez podejmowanie działań na rzecz lokalnej społeczności.
Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	Redukowanie agresywnych zachowań poprzez uczenie sposobów rozwiązywania problemów. Budowanie atmosfery otwartości i przyzwolenia na dyskusję. Uświadamianie zagrożeń wynikających z	Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – podstawy negocjacji i mediacji. Rozwijanie umiejętności identyfikowania przyczyn własnego postępowania. Dokonywanie analizy wpływu nastawienia do siebie i innych na	Dostarczanie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach. Budowanie atmosfery wsparcia i zrozumienia w sytuacji problemowej oraz promowanie rzetelnej wiedzy mającej na celu zredukowani	Rozwijanie postaw opartych na odpowiedzialności za dokonywane wybory i postępowanie. Dostarczenie wiedzy z zakresu prawa dotyczącego postępowania w sprawach nieletnich. Przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom	Propagowanie wiedzy na temat prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych. Rozwijanie umiejętności wykorzystywania elementów negocjacji i mediacji w sytuacji rozwiązywania konfliktów.

	korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych.	motywację do podejmowania różnorodnych zachowań	e lęku.	seksualnym.	
Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych) cd	Zwiększanie wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych. Rozwijanie umiejętności i troski o własne bezpieczeństwo w relacjach z innymi.	Rozwijanie poczucia osobistej odpowiedzialności, zachęcanie do angażowania się w prawidłowe i zdrowe zachowania. Doskonalenie umiejętności rozpoznawania symptomów uzależnienia od komputera i internetu.	Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własnymi negatywnymi emocjami oraz z zachowaniami i agresywnymi. Kształtowanie przekonania dotyczącego znaczenia posiadanych informacji, których wykorzystanie pomaga w redukowaniu lęku w sytuacjach kryzysowych. Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci.	Rozwijanie umiejętności reagowania w sytuacjach kryzysowych, niesienia pomocy dotkniętym osobom oraz minimalizowania ich negatywnych skutków. Rozwijanie umiejętności lepszego rozumienia siebie poprzez poszukiwanie i udzielanie odpowiedzi na pytania: Kim jestem? Jakie są moje cele i zadania życiowe?	Rozwijanie umiejętności podejmowania działań zgodnych ze zweryfikowanymi źródłami wiedzy. Utrwalanie umiejętności oceny konsekwencji podejmowanych działań dla siebie i dla innych – określanie alternatywnych rozwiązań problemu. Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – podstawy negocjacji i mediacji.

Treści dotyczące obszarów wychowania i profilaktyki zawarte w podstawach programowych przedmiotów kształcenia ogólnego

Tabela nr 1. Zdrowie – edukacja zdrowotna

Szkoła/przedmiot	Wymagania szczegółowe. Uczeń:
Szkoła podstawowa	
Edukacja wczesnoszkolna	<ul style="list-style-type: none"> – dba o higienę oraz estetykę własną i otoczenia; – ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia człowieka; – posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat wezwanie o pomoc: Policji, Pogotowia Ratunkowego, Straży Pożarnej; – posługuje się danymi osobowymi w kontakcie ze służbami mundurowymi i medycznymi, w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia; – reaguje stosownym zachowaniem w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia jego lub innej osoby; – wymienia wartości odżywcze produktów żywnościowych, ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia, ogranicza spożywanie posiłków o niskich wartościach odżywczych i niezdrowych, zachowuje umiar w spożywaniu produktów słodzonych, zna konsekwencje zjadania ich w nadmiarze; – przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia; – ubiera się odpowiednio do stanu pogody, poszukuje informacji na temat pogody, wykorzystując np. internet; – ma świadomość, iż nieodpowiedzialne korzystanie z technologii ma wpływ na utratę zdrowia człowieka;
Informatyka	<ul style="list-style-type: none"> – w sposób odpowiedzialny posługuje się technologią dostosowaną do jego predyspozycji

	psychofizycznych i zdrowotnych;
Biologia	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje związek pomiędzy własnym postępowaniem a zachowaniem zdrowia oraz rozpoznaje sytuacje wymagające konsultacji lekarskiej; – uzasadnia konieczność ochrony przyrody; – opisuje i prezentuje postawę i zachowania człowieka odpowiedzialnie korzystającego z dóbr przyrody;
Wychowanie fizyczne	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje, jakie znaczenie ma aktywność fizyczna dla zdrowia; – opisuje piramidę żywienia i aktywności fizycznej; – opisuje zasady zdrowego odżywiania; – przestrzega zasad higieny osobistej i czystości odzieży; – przyjmuje prawidłową postawę ciała w różnych sytuacjach; – omawia sposoby postępowania w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia; – wymienia czynniki, które wpływają pozytywnie i negatywnie na zdrowie i samopoczucie oraz wskazuje te, na które może mieć wpływ; – omawia sposoby redukcji nadmiernego stresu i radzenia sobie z nim w sposób konstruktywny; – wymienia przyczyny i skutki otyłości oraz nieuzasadnionego odchudzania się i używania sterydów w celu zwiększenia masy mięśni; – wyjaśnia wymogi higieny wynikające ze zmian zachodzących w organizmie w okresie dojrzewania;
WOS	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje przypadki wymagające postaw asertywnych; – podaje przykłady trudnych społecznie sytuacji, w których należy zachować się asertywnie;

	<p>uzasadnia, że można zachować dystans wobec nieaprobowanych przez siebie zachowań innych ludzi lub przeciwstawić się im; przedstawia różne formy zachowań asertywnych;</p>
Przyroda	<ul style="list-style-type: none"> – kształtowanie umiejętności właściwego reagowania na niebezpieczeństwa zagrażające życiu i zdrowiu; – doskonalenie umiejętności dbałości o własne ciało, jak i najbliższe otoczenie; – poznawanie siebie, swoich zdolności i rozwijanie zainteresowań sprzyjających motywacji do uczenia się;
Edukacja dla bezpieczeństwa	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym a społecznym; wyjaśnia wpływ stresu na zdrowie; – wymienia zachowania, które sprzyjają zdrowiu (prozdrowotne), zagrażają zdrowiu oraz wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków; odróżnia czynniki środowiskowe i społeczne (korzystne i szkodliwe), na które człowiek może mieć wpływ od takich, na które nie może mieć wpływu; – omawia krótkoterminowe i długoterminowe konsekwencje zachowań sprzyjających (prozdrowotnych) i zagrażających zdrowiu; – dobiera i demonstruje umiejętności komunikacji interpersonalnej istotne dla zdrowia i bezpieczeństwa (odmowa, zachowania asertywne, negocjowanie); – wymienia rzetelne źródła informacji o zdrowiu, chorobach, świadczeniach i usługach zdrowotnych; – ocenia własne zachowania związane ze zdrowiem, ustala indywidualny plan działania na rzecz własnego zdrowia; – ustala, co sam może zrobić, aby tworzyć warunki środowiskowe i społeczne, które są korzystne dla zdrowia (ochrona środowiska

	przyrodniczego, wsparcie społeczne, komunikacja interpersonalna, współpraca osób, instytucji i organizacji na rzecz zdrowia itp.);
Technika	<ul style="list-style-type: none"> – przyjmuje postawy odpowiedzialności za współczesny i przyszły stan środowiska; – kształtuje umiejętności segregowania i wtórnego wykorzystania odpadów znajdujących się w najbliższym otoczeniu;
Wychowanie do życia w rodzinie	– radzi sobie w sytuacji konfliktu, presji grupy, stresu;

Tabela nr 2. Relacje – kształtowanie postaw społecznych

Szkoła/przedmiot	Wymagania szczegółowe. Uczeń:
Szkoła podstawowa	
Edukacja wczesnoszkolna	<ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, drużyna sportowa, społeczność lokalna, naród; respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach; – przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad; – współpracuje z uczniami, wymienia się z nimi pomysłami i doświadczeniami, wykorzystując technologię; – dostrzega, że każdy powinien brać odpowiedzialność za swoje wybory; – dostrzega, że lepiej poznaje siebie, bardziej się rozwija i czerpie szczęście w relacji z innymi osobami niż w samotności; – odkrywa, że współtworzy różne wspólnoty osób, np. rodzinę, klasę, państwo; – ma świadomość, że każdej osobie ludzkiej, także jemu, należy się szacunek, że szacunkiem należy obdarzać także wspólnoty osób – rodzinę, klasę, naród (ojczyznę), w tym wspólnotę religijną – a także symbole tych wspólnot;

	<ul style="list-style-type: none"> – szanuje godność każdej osoby ludzkiej oraz swoją, wyraża swoim komunikatem werbalnym i niewerbalnym; – uwzględnia coraz częściej godność i dobro innych osób, podejmując decyzję o działaniu; – wyraża szacunek wobec osób, wspólnot osób oraz ich symboli w sytuacjach codziennych i uroczystych, przejawiając właściwe zachowanie; – wchodzi w relacje z innymi osobami (rówieśnikami, nauczycielami), szanując to, co jest wartością dla nich, i nazywając to, co jest wartością dla niego; – naśladuje i przyjmuje jako własne zachowania dobre na podstawie doświadczeń ze świata realnego oraz przykładów płynących z tekstów literackich, filmów i innych źródeł; – przestrzega zasad obowiązujących we wspólnocie osób, której jest członkiem;
Informatyka	<ul style="list-style-type: none"> – uczestniczy w zespołowym rozwiązaniu problemu, posługując się technologią taką jak: poczta elektroniczna, forum, wirtualne środowisko kształcenia, dedykowany portal edukacyjny; – identyfikuje i docenia korzyści płynące ze współpracy nad wspólnym rozwiązywaniem problemów; – bierze udział w różnych formach współpracy, jak: programowanie w parach lub w zespole, realizacja projektów, uczestnictwo w zorganizowanej grupie uczących się; projektuje, tworzy i prezentuje efekty wspólnej pracy;
Wychowanie fizyczne	<ul style="list-style-type: none"> – uczestniczy w sportowych rozgrywkach klasowych w roli zawodnika, stosując zasady „czystej gry”: szacunku dla rywala, respektowania przepisów gry, podporządkowania się decyzjom sędziego; potrafi właściwie zachować się w sytuacji zwycięstwa i porażki, podziękować za wspólną grę; – pełni rolę organizatora, sędziego i kibica w

	<p>ramach szkolnych zawodów sportowych;</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia zasady kulturalnego kibicowania; – wyjaśnia, jak należy zachować się w sytuacjach związanych z aktywnością taneczną; – omawia znaczenie dobrych relacji z innymi ludźmi, w tym z rodzicami oraz rówieśnikami tej samej i odmiennej płci; – identyfikuje swoje mocne strony, budując poczucie własnej wartości, planuje sposoby rozwoju oraz ma świadomość słabych stron, nad którymi należy pracować; – wykazuje kreatywność w poszukiwaniu rozwiązań sytuacji problemowych; – wykazuje umiejętność adekwatnej samooceny swoich możliwości psychofizycznych; – współpracuje w grupie szanując poglądy i wysiłki innych ludzi, wykazując asertywność i empatię; – motywuje innych do udziału w aktywności fizycznej, ze szczególnym uwzględnieniem osób o niższej sprawności fizycznej i specjalnych potrzebach edukacyjnych (np. osoby niepełnosprawne, osoby starsze);
WOS	<ul style="list-style-type: none"> – współpracuje z innymi – dzieli się zadaniami i wywiązuje się z nich; – wykazuje konieczność współdziałania w życiu społecznym i wyjaśnia istotę samorządności; – uzasadnia, że człowiek jest istotą społeczną; rozumie znaczenie potrzeb społecznych człowieka (kontakt, przynależności, uznania); – przedstawia zasady komunikowania się; wyjaśnia zasady skutecznej autoprezentacji – kształtowania swojego wizerunku; – wymienia cechy grup społecznych; charakteryzuje grupę koleżeńską i grupę nastawioną na realizację określonego zadania; uzasadnia, że efektywna współpraca przynosi

	<p>różne korzyści; przedstawia różne formy współpracy w grupie;</p> <p>– rozpoznaje sytuacje wymagające podjęcia decyzji indywidualnej i grupowej; wyjaśnia i stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji;</p> <p>– rozpoznaje sytuacje wymagające podjęcia decyzji indywidualnej i grupowej; wyjaśnia i stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji;</p> <p>– przedstawia cele i przykłady działania organizacji społecznych skupiających młodych ludzi w Polsce; wyjaśnia ideę wolontariatu i przedstawia formy działalności wolontariuszy;</p>
Przyroda	<p>– zachęcanie do działania na rzecz środowiska lokalnego;</p> <p>– doskonalenie umiejętności w zakresie komunikowania się, współpracy i działania oraz pełnienia roli lidera w zespole;</p>
Biologia	<p>– prezentuje postawę szacunku wobec siebie i wszystkich istot żywych;</p>
Wychowanie do życia w rodzinie	<p>– zna i stosuje zasady savoir-vivre'u w różnych sytuacjach społecznych;</p> <p>– rozumie zasady komunikacji werbalnej i niewerbalnej i jej znaczenie w relacjach interpersonalnych; przyjmuje odpowiedzialność za manifestowane reakcje, wypowiedane i pisane słowa;</p> <p>– kształtuje i wyraża postawy asertywne, gdy nie może lub nie powinien czegoś wykonać, stara się odmawiać tak, by nie ranić drugiego;</p> <p>– bierze udział w życiu społecznym przez: wolontariat, stowarzyszenia, grupy nieformalne i aktywność indywidualną; ujawnia wrażliwość na osoby potrzebujące pomocy i zna konkretne sposoby jej udzielania;</p>

Tabela nr 3. Kultura – wartości, normy i wzory zachowań

Szkoła/przedmiot	Wymagania szczegółowe. Uczeń:
Szkoła podstawowa	
Klasa I-III	<ul style="list-style-type: none"> – kształtuje umiejętność uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej, szczególnie w jej wymiarze symbolicznym i aksjologicznym; – rozwija zdolności dostrzegania wartości: prawdy, dobra, piękna, szacunku dla człowieka i kierowania się tymi wartościami; – kształci postawy szacunku dla przeszłości i tradycji literackiej jako podstawy tożsamości narodowej; – rozwija zainteresowania kulturą w środowisku lokalnym i potrzeby uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych; – rozwija szacunek dla wiedzy, wyrabia pasję poznawania świata i zachęca do praktycznego zastosowania zdobytych wiadomości; – rozwija umiejętność samodzielnego docierania do informacji, dokonywania ich selekcji, syntezy oraz wartościowania; – rozwija umiejętność rzetelnego korzystania ze źródeł wiedzy, w tym stosowania cudzośłowu, przypisów i odsyłaczy, oraz szacunku dla cudzej własności intelektualnej; – kształci nawyki systematycznego uczenia się oraz porządkowania zdobytej wiedzy i jej pogłębiania; – jest zachęcany do rozwijania swoich uzdolnień przez udział w różnych formach poszerzania wiedzy, na przykład w konkursach, olimpiadach przedmiotowych i wykładach, oraz rozwijania umiejętności samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy;
Historia	<ul style="list-style-type: none"> – poznaje historię i tradycje swojej okolicy i ludzi dla niej szczególnie zasłużonych; zna lokalne zabytki i opisuje ich dzieje;
Muzyka	<ul style="list-style-type: none"> – poznaje i popularyzuje przykłady muzycznej

	<p>twórczości ludowej, obrzędy, zwyczaje, tradycje swojego regionu;</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki i współczesnej kultury muzycznej oraz wartościowej muzyki popularnej; – zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we własnym regionie, kraju i na świecie oraz ich działalność, a także śledzi wydarzenia artystyczne; – uczestniczy w tworzeniu artystycznych projektów edukacyjnych o charakterze interdyscyplinarnym (również z wykorzystaniem technologii informacyjnej); – angażuje się w kreowanie kultury artystycznej swojej szkoły i najbliższego środowiska; – uczestniczy realnie lub wirtualnie w różnorodnych wydarzeniach muzycznych; – stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: odpowiednie zachowanie podczas koncertu, przedstawienia operowego itp., tolerancja dla preferencji muzycznych innych osób oraz szacunek dla twórców i wykonawców;
Plastyka	<ul style="list-style-type: none"> – zna dziedzictwo kulturowe najbliższego otoczenia, wymienia zabytki i dzieła architektury (historycznej i współczesnej); – zapoznaje się z twórczością artystów w obrębie „małej ojczyzny”;
WOS	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia, że konflikt w grupie może wynikać z różnych przyczyn (sprzeczne interesy, inne cele); przedstawia sposoby rozwiązywania konfliktów oraz analizuje ich zalety i wady; – podaje cnoty obywatelskie (odpowiedzialność, troska o dobro wspólne, aktywność, przedsiębiorczość, solidarność, roztropność, tolerancja, odwaga cywilna); wykazuje, odwołując się do działań wybitnych Polaków, znaczenie ich

	<p>ureczywistnienia dla pożytku publicznego;</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia mieszkające w Polsce mniejszości narodowe i etniczne, grupę posługującą się językiem regionalnym oraz grupy migrantów (w tym uchodźców) i lokalizuje miejsca ich zwartego zamieszkiwania; przedstawia – za Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej – prawa przysługujące etnicznym grupom mniejszościowym; – uzasadnia, że można pogodzić różne tożsamości społeczno-kulturowe (regionalną, narodową/etniczną, państwową/obywatelską, europejską); rozpoznaje przejawy ksenofobii, w tym rasizmu, szowinizmu i antysemityzmu, oraz uzasadnia potrzebę przeciwstawiania się tym zjawiskom; – planuje dalszą edukację, uwzględniając własne zainteresowania, zdolności i umiejętności oraz rady innych osób i sytuację na rynku pracy;
Przyroda	<ul style="list-style-type: none"> – kształtuje postawy związane z tożsamością kulturową regionu;
Geografia	<ul style="list-style-type: none"> – łączy racjonalność naukową z refleksją nad pięknem i harmonią świata przyrody oraz dziedzictwem kulturowym ludzkości; – przyjmuje postawy szacunku do środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz rozumienie potrzeby racjonalnego w nim gospodarowania; – rozwija w sobie poczucie tożsamości oraz wykazywanie postawy patriotycznej, wspólnotowej i obywatelskiej; – ma poczucie dumy z piękna ojczystej przyrody i dorobku narodu (różnych obiektów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego własnego regionu i Polski, krajobrazów Polski, walorów przyrodniczych, kulturowych, turystycznych oraz sukcesów polskich przedsiębiorstw na arenie międzynarodowej); – kształtuje pozytywne – emocjonalne i duchowe – więzi z najbliższym otoczeniem, krajem

	<p>ojcystym, a także z całą planetą Ziemią;</p> <p>– rozwija postawy współodpowiedzialności za stan środowiska geograficznego, kształtowanie ładu przestrzennego oraz przyszłego rozwoju społeczno- kulturowego i gospodarczego „małej ojczyzny”, własnego regionu i Polski;</p> <p>– przełamuje stereotypy i kształtuje postawy szacunku, zrozumienia, akceptacji i poszanowania innych kultur przy jednoczesnym zachowaniu poczucia wartości dziedzictwa kulturowego własnego narodu i własnej tożsamości;</p>
Informatyka	<p>– opisuje kwestie etyczne związane z wykorzystaniem komputerów i sieci komputerowych, takie jak: bezpieczeństwo, cyfrowa tożsamość, prywatność, własność intelektualna, równy dostęp do informacji i dzielenie się informacją;</p> <p>– postępuje etycznie w pracy z informacjami;</p>
Wychowanie do życia w rodzinie	<p>– jest odpowiedzialny za własny rozwój i samowychowanie;</p>

Tabela nr 4. Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)

Szkoła/przedmiot	Wymagania szczegółowe. Uczeń:
Szkoła podstawowa	
Edukacja wczesnoszkolna	<p>– wyjaśnia, iż wszyscy ludzie posiadają prawa i obowiązki, wymienia własne prawa i obowiązki, przestrzega ich i stosuje je w codziennym życiu;</p> <p>– rozróżnia podstawowe znaki drogowe, stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i miejscach publicznych; przestrzega zasad zachowania się środkach publicznego transportu zbiorowego;</p> <p>– stosuje się do zasad bezpieczeństwa w szkole, odnajduje drogę ewakuacyjną, rozpoznaje znaki i symbole informujące o różnych rodzajach niebezpieczeństw oraz zachowuje się zgodnie z informacją w nich zawartą; stosuje zasady</p>

	<p>bezpiecznej zabawy w różnych warunkach i porach roku;</p> <p>– ma świadomość istnienia zagrożeń ze środowiska naturalnego, np. nagła zmiana pogody, huragan, ulewne deszcze, burza, susza oraz ich następstwa: powódź, pożar, piorun; określa odpowiednie sposoby zachowania się człowieka w takich sytuacjach;</p> <p>– stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych, rozumie i respektuje ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami, oraz stosuje zasady netykiety;</p> <p>– rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, zwłaszcza w sieci Internet;</p>
Informatyka	<p>– rozróżnia pozytywne i negatywne zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, w tym zwłaszcza w sieci Internet;</p> <p>– przestrzega ogólnie przyjęte zasady związane z bezpieczeństwem w Internecie;</p>
Wychowanie fizyczne	<p>– omawia zasady bezpiecznego zachowania się nad wodą i w górach w różnych porach roku;</p> <p>– omawia konsekwencje zdrowotne stosowania używek w odniesieniu do podejmowania aktywności fizycznej;</p> <p>– wymienia zasady bezpiecznego korzystania ze sprzętu sportowego;</p> <p>– wymienia najczęstsze przyczyny oraz okoliczności wypadków i urazów w czasie zajęć ruchowych, omawia sposoby zapobiegania im;</p> <p>– wskazuje zagrożenia związane z uprawianiem niektórych dyscyplin sportu;</p>
WOS	<p>– rozpoznaje zachowania związane z przemocą fizyczną i psychiczną, w tym werbalną, wobec siebie i innych; wymienia osoby i instytucje, które należy powiadomić w takich sytuacjach;</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia korzyści i zagrożenia wynikające z korzystania z zasobów Internetu; rozpoznaje przemoc w cyberprzestrzeni i wyjaśnia, jak należy na nią reagować; – wyjaśnia, na jakich zasadach nieletni odpowiadają za popełnienie wykroczeń i przestępstw; – przedstawia uprawnienia policjantów i funkcjonariuszy innych służb porządkowych oraz swoje prawa w kontakcie z tymi służbami;
Informatyka	<ul style="list-style-type: none"> – posługuje się technologią zgodnie z przyjętymi zasadami i prawem; przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy; – uznaje i respektuje prawo do prywatności danych i informacji oraz prawo do własności intelektualnej; – wymienia zagrożenia związane z powszechnym dostępem do technologii oraz do informacji i opisuje metody wystrzegania się ich; – stosuje profilaktykę antywirusową i potrafi zabezpieczyć przed zagrożeniem komputer wraz z zawartymi w nim informacjami; – ocenia krytycznie informacje i ich źródła, w szczególności w sieci, pod względem rzetelności i wiarygodności w odniesieniu do rzeczywistych sytuacji, docenia znaczenie otwartych zasobów w sieci i korzysta z nich;
Technika	<ul style="list-style-type: none"> – przewiduje zagrożenia płynące z niewłaściwego użytkowania sprzętu technicznego; – analizuje sytuacje zagrażające zdrowiu i życiu podczas pracy z narzędziami i urządzeniami (procedura postępowania podczas wypadku przy pracy; umiejętność udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej w typowych sytuacjach zagrożenia);
Edukacja dla bezpieczeństwa	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń (pochodzenia naturalnego i wywołane przez człowieka);

	<p>– wymienia zasady ostrzegania ludności o zagrożeniach; rozróżnia poszczególne sygnały alarmowe i środki alarmowe; omawia zasady właściwego zachowania się w razie uruchomienia sygnałów alarmowych;</p>
Wychowanie do życia w rodzinie	<p>– świadomie i odpowiedzialnie korzysta ze środków społecznego przekazu, w tym z Internetu, dokonując wyboru określonych treści i limitując czas im poświęcany;</p>